

Sammanfattning

En arbetstagare har avskedats från sin anställning hos ett bolag. Fråga om bolaget hade laga grund för avskedandet eller om det i vart fall förelåg saklig grund för en uppsägning av personliga skäl. Även fråga om anställningen ändå skulle ha upphört på grund av en påstådd överenskommelse mellan bolaget, arbetstagaren och arbetstagarens fackliga organisation, eller i alla händelser till följd av arbetsbrist hos bolaget.

Postadress
Box 2018
103 11 STOCKHOLM
Besöksadress
Stora Nygatan 2 A och B

Telefon
08-617 66 00
Telefax
08-617 66 15
kansliet@arbetsdomstolen.se
www.arbetsdomstolen.se

Expeditionstid
Måndag-fredag
09.00-12.00
13.00-15.00

ARBETSDOMSTOLENDOM
2011-12-21
StockholmDom nr 94/11
Mål nr A 227/10**KÄRANDE**

Unionen, 105 32 Stockholm

Ombud: förbundsjuristen Roland Bergkvist, Unionen, adress som ovan

SVARANDE

Toolmarket i Sverige AB, 556609-5898, Osebol 42, 680 51 Stöllet

Ombud: advokaten Bengt Isman, Advokatfirman Glimstedt i Örebro Län HB,
Box 272, 701 45 Örebro**SAKEN**

ogiltigförklaring av avskedande m.m.

Mellan Toolmarket i Sverige AB (bolaget) och Unionen gäller kollektivavtal.
Marinette Sävlund är medlem i Unionen.

Bolaget köper, säljer och slipar skärpande och skärande verktyg till träindustrin.
Marinette Sävlund anställdes den 4 maj 1998 hos det företag som sedermera
blev bolaget. Hon avskedades den 22 september 2010. Mellan parterna har
uppkommit tvist med anledning av avskedandet. Tvisteförhandlingar har hållits
utan att parterna har kunnat enas.

Unionen har väckt talan mot bolaget och yrkat att Arbetsdomstolen ska

1. förklara avskedandet av Marinette Sävlund ogiltigt,
2. förplikta bolaget att till Marinette Sävlund betala
 - a) lön med 30 840 kr per månad från och med den 23 september 2010 till och med den 23 mars 2011 jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 25 i respektive månad, med början den 25 september 2010, till dess betalning sker,
 - b) föräldralön med 771 kr från och med den 24 mars 2011 till och med den 31 mars 2011, med 3 084 kr per månad från och med den 1 april 2011 till och med den 31 juli 2011 samt med 2 313 kr från och med den 1 augusti 2011 till och med den 23 augusti 2011, jämte ränta enligt 6 § räntelagen på 3 855 kr från den 25 april 2011, på 3 084 kr från den 25 maj 2011, på 3 084 kr från den 25 juni 2011, på 3 084 kr från den 26 juli 2011 och på 2 313 kr från den 25 augusti 2011 till dess betalning sker, samt
3. förplikta bolaget att till Marinette Sävlund betala allmänt skadestånd med 150 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 4 januari 2011 (dagen för delgivning av stämning) till dess betalning sker.

Bolaget har bestritt yrkandena. Rätteyrkandena har vitsordats i och för sig. Bolaget har vitsordat sättet att beräkna beloppen avseende lön och föräldralön men har avseende föräldralönen anfört att hälften av det yrkade beloppet ska betalas vid ledighetens början och att den andra hälften ska betalas endast om Marinette Sävlund återgår i tjänst.

Parterna har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader.

Till utveckling av sin talan har parterna anfört i huvudsak följande.

Unionen

Bakgrund

Bolaget ägdes fram till november 2008 av Börje Magnusson. Verksamheten bestod i inköp och försäljning av skärande och skärpande verktyg till träindustrin. Inköpen skedde från ett tiotal olika företag som inte hade några egna försäljare, såsom Comet och Swedex. Bolaget sålde därefter verktygen vidare till olika sågerier och hyvlerier och hade uppskattningsvis ett hundratal kunder. Bolaget tog även tillbaka de sålda verktygen och förmedlade dem vidare för slipning till olika sliperier, bland annat Hallsbergs sliperi.

Börje Magnusson arbetade som utesäljare, dvs. åkte ut till kunderna och sålde produkterna på plats. Marinette Sävlund hade ansvar för det så kallade innejobbet på företaget som bestod av försäljning, administration och lagerhållning. Hon gjorde även kundbesök och deltog i mässor, men arbetade mestadels på företagets kontor i Hallsberg. Marinette Sävlund började arbeta hos bolaget år 1998 och var sedan någon gång in på 2000-talet VD. Marinette Sävlund och Börje Magnusson hade således arbetat tillsammans under en längre tid och var väl förtrogna med varandra. Eftersom de varit i branschen så länge hade de båda också upparbetat nära kontakter med ägarna till flera av de företag som bolaget gjorde affärer med.

Ägarbytet och tiden därefter

I november 2008 köptes bolaget av Kai Johansen. Han bedrev liknande företag i Norge och ville nu utöka sin verksamhet så att den även omfattade den svenska marknaden. Vid bolagsförsäljningen kom Kai Johansen och Börje Magnusson överens om att Marinette Sävlunds arbetsuppgifter skulle bestå samt att hon skulle kvarstå som VD. Bolaget flyttades från Hallsberg till ett kontorshotell i Kumla. Bolaget disponerade två kontorsrum och tanken var att en utesäljare skulle anställas som skulle ha ett av rummen. Någon säljare anställdes emellertid inte och det ena kontorsrummet sades därför upp på initiativ av Marinette Sävlund.

Under hösten 2009 planerade Kai Johansen en utvidgning av den svenska verksamheten. En fastighet köptes därför i Osebol, nära den norska gränsen, som skulle användas för sliperiverksamhet. Bolaget lånade pengar inför förvärvet. Försäljningen i bolaget hade under samma period gått ner på grund av den ekonomiska krisen. Marinette Sävlund, som inte var van vid att bolaget tog lån,

bad att få avträda från uppdraget som VD. Hon avgick samtidigt även ur bolagets styrelse. Hennes arbetsuppgifter i övrigt liksom hennes lön var dock oförändrade.

I januari 2010 anställdes Anders Barhammar för att starta och sköta sliperiverksamheten i Osebol. Den verksamheten kom igång någon gång under våren 2010. I juni samma år köpte Kai Johansen även ett sliperi i Karlstad. I samband härmed sade han den 31 maj 2010 upp hyreskontraktet för kontorslokalen i Kumla till upphörande den 31 augusti 2010. Vid ett möte i början av juni 2010 fick Marinette Sävlund veta att kontorslokalen hade sagts upp och hon erbjöds att börja arbeta i Osebol i stället. Vid mötet framkom även att Kai Johansen ansåg att hon hade endast en månads uppsägningstid. Marinette Sävlund bad om betänketid avseende erbjudandet att börja arbeta i Osebol. Hon framförde även att hon ansåg att det skulle hållas förhandlingar mellan Unionen och bolaget med anledning av den föreslagna verksamhetsförändringen.

Förhandlingen i juni 2010 och underrättelsen med påståenden om misskötsamhet

Den 9 juni 2010 hölls en första förhandling mellan bolaget och Unionen. Kai Johansen fick då klart för sig att Marinette Sävlund hade sex månaders uppsägningstid, vilket han hade svårt att acceptera. Marinette Sävlund fick den 30 juni 2010 del av en skriftlig underrättelse med påståenden om omständigheter som hänförde sig till hennes sätt att sköta sina arbetsuppgifter. Underrättelsen hade, som Unionen uppfattade saken, tagits fram av Kai Johansen mot bakgrund av att han fått klart för sig att Marinette Sävlund hade sex månaders uppsägningstid.

I underrättelsen angavs att Marinette Sävlund inte hade skött sitt arbete, att det varit svårt att komma i kontakt med henne under arbetstid, att hon hade skött privata ärenden på arbetstid och att det var svårt att samarbeta med henne. Handlingen avslutades med att hon erbjöds en månads arbetsfri uppsägningslön. Samtliga påståenden om misskötsamhet bestrids. Marinette Sävlund har utfört sitt arbete självständigt utan inblandning av Kai Johansen och han har inte heller gett några klara direktiv hur arbetet skulle utföras. Det har inte varit svårt att komma i kontakt med Marinette Sävlund. Hon har haft en kontorstelefon vid sin arbetsplats i kontorslokalen som även varit kopplad till hennes mobiltelefon. Hon har således varit nåbar även vid de tillfällen då hon arbetat i lagerlokalen med att packa beställda varor. Hon har inte skött sina privata ärenden på arbetstid. Det inträffade vid ett tillfälle under vintern 2009/2010 att en hantverkare som sökte Marinette Sävlund i stället ringde till Kai Johansen. Anledningen till detta var att Marinette Sävlund stod för Kai Johansens abonnemang. Han hade inte svenskt personnummer och kunde därför inte skaffa sig ett svenskt mobilabonnemang. Det har inte varit svårt att samarbeta med Marinette Sävlund.

Förhandlingarna i juli 2010 och den påstådda överenskommelsen

Den 7 juli 2010 hölls en ny förhandling i Kumla mellan bolaget och Unionen som inte heller den ledde till någon överenskommelse. Marinette Sävlund skrev ett protokoll under förhandlingen som hon överlämnade till Kai Johansen. Kai Johansen uppgav att han skulle rådgöra med sin advokat innan han undertecknade protokollet. Han återkom dock aldrig med något undertecknat protokoll.

Den 9 juli 2010 hölls en telefonförhandling mellan Unionen och bolaget som fördes mellan ombudsmannen Bernt Hult som företrädare för Unionen och advokaten Peo Dungel som förhandlare för bolaget. Marinette Sävlund och Kai Johansen var inte närvarande vid förhandlingen. Bernt Hult och Peo Dungel kom överens om en detaljerad skiss till en uppgörelse som innebar bland annat att Marinette Sävlund skulle sägas upp på grund av arbetsbrist, att hon skulle ha fyra månaders arbetsbefriad uppsägningstid, att semester inte skulle läggas ut under uppsägningstiden, att arbetsintyg och betyg skulle utfärdas, att hon skulle avsäga sig sin företrädesrätt till återanställning, att hon skulle få behålla sin mobiltelefon samt att alla inestående rättigheter skulle betalas ut till henne efter att anställningen hade avslutats. Bernt Hult skrev omedelbart efter förhandlingen ut protokollet och skickade det till Peo Dungel som skulle sända det vidare till Kai Johansen för underskrift. Kai Johansen skulle sedan skicka det undertecknade protokollet direkt till Bernt Hults hemadress. Bernt Hult skulle nämligen börja sin semester dagen efter förhandlingen. Sedan Kai Johansen hade skrivit under protokollet skulle detta även undertecknas av Marinette Sävlund och Bernt Hult för att bekräfta överenskommelsen. Något undertecknat protokoll återkom dock aldrig från Kai Johansen. Bernt Hult kontaktade därför, efter sin semester, Peo Dungel och frågade efter protokollet. Peo Dungel uppgav att han skulle skicka ett nytt protokoll till Kai Johansen för underskrift. Inte heller häfter kom det dock något underskrivet protokoll till Bernt Hult. Det har därför inte träffats någon bindande överenskommelse mellan parterna eftersom överenskommelsen var giltig först efter att protokollet hade undertecknats av såväl Kai Johansen som Marinette Sävlund och Bernt Hult. Bolaget har inte heller iakttagit de åtaganden som framgick av protokollet. Marinette Sävlands semester lades ut och något arbetsbetyg har inte utfärdats. Övrig semester som kvarstod reglerades långt efter den tidpunkt som framgick av det framförhandlade utkastet till överenskommelse.

Händelseförloppet fram till avskedandet

Under sommaren 2010 avvecklades kontoret och lagret i Kumla. Marinette Sävlund var behjälplig under flytten och försäljningen flöt på som vanligt under juni månad. Hon hade planerat att vara föräldraledig under vecka 27, dvs. den 5–9 juli 2010, då hon skulle ut och segla med sin familj. Kai Johansen uppgav dock att hon inte fick vara ledig vecka 27 då han ansåg att hon skulle finnas på plats för att få flytten att gå smidigt. Marinette Sävlund hade därefter semester under veckorna 28–31. Under sin sista semestervecka blev hon uppmanad att komma till kontoret. Hon frågade då Kai Johansen hur det skulle bli vecka 32, som började den 9 augusti 2010, när hon alltså skulle återgå till arbetet efter ledigheten. Kai Johansen lovade att återkomma till henne men gjorde inte det. Den 9 augusti 2010 mejlade Marinette Sävlund till Kai Johansen och uppgav att

hon inte hade fått någon skriftlig uppsägning och påminde honom om detta i ytterligare mejl den 12 och 18 augusti 2010. Den 21 augusti 2010 mejlade hon återigen Kai Johansen och begärde ledigt för den 25–27 augusti 2010 för att hon ville gå på en branschmessa i Göteborg. Hon fick dock inga svar från Kai Johansen.

Marinette Sävlund fick ingen lön i juli 2010. Hon hade med verkan från den 30 juni 2010 frångått sin fullmakt att företräda bolaget. Tidigare hade det varit hon som skött bolagets bankärenden och betalat ut löner. Efter att hon hade instruerat Kai Johansen hur han skulle gå till väga betalades juli-lönen. Även augusti-lönen uteblev. Efter kravbrev från Unionen betalades emellertid augusti-lönen ut kort tid därefter.

Den 31 augusti 2010 underrättades Marinette Sävlund om tilltänkt avskedande. Det påstods bl.a. att hon skulle ha handlat illojalt. Unionen kallade till varsel-överläggning som ägde rum den 22 september 2010. Parterna kunde dock inte komma överens och Marinette Sävlund avskedades direkt efter den avslutade förhandlingen. Marinette Sävlund anmälde sig som arbetssökande till Arbetsförmedlingen samma dag som hon avskedades men hon har inte fått något nytt arbete. Från och med den 24 mars 2011 är hon föräldraledig.

Bemötande av bolagets påståenden till stöd för avskedandet

Bolaget har påstått att Marinette Sävlunds illojalitet bestått i att hon skickat slippuppdrag till konkurrenter trots att bolaget hade en egen slipverkstad samt att hon uppträtt illojalt i samband med branschmässorna i Augsburg i Tyskland och i Göteborg.

Det bestrids att Marinette Sävlund i strid med Kai Johansens order har skickat slippuppdrag till Hallsbergs slipservice. Hallsbergs slipservice drivs av Peter Magnusson. Han är son till bolagets tidigare ägare Börje Magnusson som är gift med Marinette Sävlunds mamma. Det fanns ett samarbete mellan Hallsbergs slipservice och bolaget under många år som innebar att bolagets slippuppdrag skulle gå till Hallsbergs slipservice. Kai Johansen uttryckte efter övertagandet av bolaget att detta samarbete med Hallsbergs slipservice skulle bestå. Slipverksamheten i Osebol kom igång först under våren 2010. Flertalet av de arbeten som det läggs Marinette Sävlund till last att hon skickat vidare till Hallsbergs slipservice har skett under år 2009, dvs. innan bolagets egen sliperiverksamhet hade startats. Vidare framgår av de fakturor som bolaget åberopat att en del sliparbeten var av så ringa omfattning att det inte hade varit lönsamt att skicka dem till Osebol för att få dem utförda där. Flera av fakturorna avser uppdrag från Edanesåg som också, enligt överenskommelse med Kai Johansen, alltså skulle skickas till Hallsbergs slipservice. Resterande fakturor avser specialslipningsuppdrag som inte kunde utföras i Osebol.

Mässan i Augsburg äger rum vartannat år och företrädare för bolaget brukade delta genom att stå i det slovenska företaget Comets monter. Bolaget har köpt produkter från Comet och de två företagen har under många år haft ett samarbete under mässan. Genom att delta i mässan fick bolaget möjligheter att ta direkta kontakter med kunder och att gå igenom tekniska frågor direkt med före-

trädare från Comet. Mässan år 2010 ägde rum i mars. Marinette Sävlund fick, trots påstötningar, inget besked av Kai Johansen om han hade för avsikt att delta eller inte. När Kai Johansen sedan väl bestämde sig för att åka bokade hon i enlighet med hans instruktioner in honom på en bussresa till Augsburg.

Inför mässan i Göteborg, som ägde rum den 25–28 augusti 2010, bokade Marinette Sävlund tre hotellrum eftersom hon av erfarenhet visste att det var svårt att hitta boende om man inte var ute i god tid. Hon följde Kai Johansens instruktioner och skickade bokningsreferensen till honom. Han har således själv haft möjlighet att avboka rummen. Marinette Sävlund skulle inte själv delta för bolagets räkning. Hon hade inte fått besked om vilka som skulle delta från bolagets sida och hade därför inte fog för att avboka något rum.

Efter att Marinette Sävlund hade avskedats mejlade Kai Johansen till bl.a. Hallsbergs slipservice och Comet och påstod att hon varit illojal mot bolaget. Bolagets kontaktman hos Comet vidarebefordrade mejlet till Marinette Sävlund. Det som påstås i mejlet är inte sant och bolaget har inte heller fått något svar från Comet eller Hallsbergs slipservice.

Sammanfattning av grunderna för talan

Marinette Sävlund har avskedats från sin tillsvidareanställning hos bolaget utan att det funnits laga grund för detta. Det har inte ens funnits saklig grund för uppsägning av personliga skäl. Eftersom överenskommelsen inte undertecknades blev den inte bindande. Någon formell uppsägning på grund av arbetsbrist har inte vidtagits. Någon giltig uppsägning av Marinette Sävlund har inte gjorts. Avskedandet ska därför förklaras ogiltigt och bolaget förpliktas att betala lön och allmänt skadestånd till Marinette Sävlund.

Bolaget

Bakgrund

Kai Johansen, som äger det norska bolaget FH Verktyg AS (FH Verktyg) som säljer sliputrustning samt utför slipning av verktyg, köpte bolaget för att kunna etablera sig på den svenska marknaden. Bolaget köptes av Kai Johansen privat men är numera ett dotterbolag till FH Verktyg. Bolaget hade vid köptidpunkten inga skulder och den årliga omsättningen uppgick till cirka 2,5–3 miljoner kronor under åren 2005–2009. Förutom dåvarande ägaren Börje Magnusson var bara Marinette Sävlund anställd i bolaget.

När Kai Johansen förvärvade bolaget bedrev bolaget endast försäljningsverksamhet. Kai Johansen var dock inte intresserad av att driva endast försäljning utan ville starta en sliperiverksamhet eftersom en sådan verksamhet innebar bättre lönsamhet och högre marginaler än försäljningsverksamhet. Kai Johansen vidtog omgående åtgärder för att investera i den sliputrustning som krävdes för att starta en sliperiverksamhet och i november 2009 inköptes en fastighet i Osebol för detta ändamål. I januari 2010 anställdes Anders Barhammar för att starta sliperiet och i dag har bolaget sju anställda i Osebol. I juni eller juli 2010 förvärvade Kai Johansen Värmlands slipservice i Karlstad som numera även det

är ett dotterbolag till FH Verktyg. Nyetableringen gjordes med Kai Johansens eget kapital och några krediter togs inte upp av bolaget.

Allmänt om Marinette Sävlunds arbete i bolaget

Marinette Sävlund hade som enda anställd alla sorters arbetsuppgifter och var inledningsvis även VD för bolaget. Hon skulle ta över Börje Magnussons arbetsuppgifter och ansvara för försäljning och kundbesök samt därutöver sköta administration, bokföring och löner. Relativt snart, redan under år 2009, uppkom problem eftersom samarbetet med Marinette Sävlund inte fungerade. Bolaget var missnöjt med hur hon utförde sina arbetsuppgifter och hon var svår att få tag på per telefon. Under år 2010 dalade omsättningen dramatiskt då beställningarna minskade och flera kunder helt slutade att handla av bolaget. När Kai Johansen tog upp detta med Marinette Sävlund svarade hon endast att kunderna hade skaffat sig egna leverantörer. Hon uppmanades att ta kontakt med kunderna men så skedde inte. Bolaget befann sig således i en akut situation och Kai Johansen klargjorde då för Marinette Sävlund att hon var tvungen att åka ut och arbeta som utesäljare och att det inte räckte att ta emot beställningar per telefon. Marinette Sävlund var dock ovillig att göra det och skyllde på att hon inte hade någon bil. När Kai Johansen erbjöd henne en hyrbil tackade hon nej. Hon erbjöds även att göra kundbesök tillsammans med Kai Johansen och Anders Barhammar, men det blev inte heller av.

Marinette Sävlunds illojala agerande

Som anförts ovan var bolaget angeläget om att etablera sig i Sverige inom sliperiverksamheten. Marinette Sävlund instruerades därför från början att alla slipuppdrag skulle utföras i egen regi, antingen i Osebol eller i Karlstad. Innan dessa verksamheter startades fanns det möjlighet att skicka slipuppdragen till FH Verktyg, som även hade kontor i Torsby. Det är närmare att skicka uppdrag från Edanesåg till Karlstad än att skicka det till Hallsbergs slipservice. Marinette Sävlund följde dock inte Kai Johansens instruktioner utan fortsatte att skicka slipuppdragen till Hallsbergs slipservice. En av de fakturor som bolaget har åberopat avser sågklingor som Marinette Sävlund hämtade vid ett privat besök hos Edanesåg i Arvika någon gång under maj 2010 och sliparbetet utfördes sedan av Hallsbergs slipservice. Edanesåg var en mycket viktig kund för bolaget och generade intäkter för nästan 500 000 kr årligen. Under år 2010 avtog dock intäkterna från Edanesåg för att, sedan Marinette Sävlund hade slutat att arbeta för bolaget, helt upphöra.

Mässan i Augsburg i mars 2010 var mycket viktig för bolaget. Kai Johansen hade gett Marinette Sävlund i uppdrag att boka plats på en bussresa till Augsburg tillsammans med Sveriges slipförening. Bolaget skulle inte ha någon egen monter på mässan, men det skulle finnas möjligheter att vara social och umgås med kunder såväl under bussresan som på själva mässan. Kai Johansen blev mycket upprörd när han förstod att Marinette Sävlund skulle flyga ner tillsammans med Hallsbergs slipservice. Marinette Sävlund föredrog att åka med en konkurrent till bolaget framför att åka tillsammans med sin arbetsgivare och bolagets kunder. Under mässan vistades Kai Johansen och Marinette Sävlund mycket i Comets monter. Comet var en stor leverantör till bolaget av slipverktyg

som bolaget sedan sålde vidare till bl.a. Hallsbergs slipservice. Efter mässan har denna vidareförsäljning till Hallsbergs slipservice dock helt upphört.

Mässan i Göteborg var, som Unionen har anfört, mycket viktig och det var självklart att bolaget skulle närvara. Det är riktigt att Marinette Sävlund hade begärt ledigt för att besöka branschmässan i Göteborg och att hon inte skulle delta som representant för bolaget utan som privatperson. Marinette Sävlund hade emellertid tidigare bokat tre hotellrum i Göteborg. Rummen var avsedda för Kai Johansen, Marinette Sävlund och Tommy Auerbeckholen som tillsammans skulle ha representerat bolaget på mässan. Trots att Marinette Sävlund därefter hade bestämt sig för att inte delta på mässan som representant för bolaget avbokade hon inte sitt hotellrum. Det var inte möjligt att avboka hotellrummet på plats och bolaget fick därför stå för kostnaden om 3 124 kr för det obehövliga hotellrummet.

Kai Johansen drabbades i början av augusti 2010 av en hjärtattack. Vid tidpunkten för mässan var Kai Johansen alltför mycket påverkad av sin sjukdom och kunde inte arbeta som vanligt. Han observerade dock att Marinette Sävlund arbetade i den mässmonter som Hallsbergs slipservice hade tillsammans med Swedex, som är en stor aktör på slipmarknaden. Det var inte endast Kai Johansen som reagerade på detta utan även kunder till bolaget tyckte att det var märkligt att Marinette Sävlund agerade som värdinna och serverade drycker i andra företags monter. Det var med anledning av hennes beteende under mässan som Vegard Bye Moe, på uppdrag av Kai Johansen, skickade det av Unionen nämnda mejlet till bolagets kontaktperson hos Comet. Det kom dock inte något svar från Comet utan kontaktpersonen vidarebefordrade mejlet till Marinette Sävlunds privata mejladress.

Förhandlingarna med Unionen och den träffade överenskommelsen

Kontorslokalen i Kumla var enbart tillfällig. Redan i januari 2010 informerade Kai Johansen Marinette Sävlund om att bolagets verksamhet skulle flyttas från dessa provisoriska lokaler. Hyreskontraktet sades sedan upp i maj, vilket Marinette Sävlund visste om. Som Unionen har anfört erbjöds Marinette Sävlund i början av juni 2010 arbete i Osebol som hon tackade nej till. En förhandling ägde sedan rum den 9 juni 2010. Därefter skickades en skriftlig underrättelse till Marinette Sävlund som uttryckte bolagets missnöje över hennes arbetsinsats.

En ny förhandling hölls sedan, som Unionen har redogjort för, den 7 juli 2010. Det är riktigt att Marinette Sävlund skrev protokoll vid förhandlingen. Parterna diskuterade i egentlig mening inte någon överenskommelse då utan Kai Johansen upplystes om gällande regler avseende uppsägningstider. Eftersom han inte var bekant med de svenska reglerna ville han rådgöra med sin advokat innan han skrev under protokollet. Marinette Sävlund erbjöds omplacering till Osebol och till Karlstad men tackade nej till båda.

Efter förhandlingen den 7 juli 2010 hade Bernt Hult och Peo Dungal flera telefonkontakter. Den 9 juli 2010 träffade parterna, genom dessa båda, en muntlig överenskommelse per telefon. Överenskommelsen skulle visserligen

bekräftas genom ett undertecknande, men i och med att parterna var överens var överenskommelsen bindande även utan parternas underskrifter. Överenskommelsen var inte heller villkorad av att bolaget skulle ge Marinette Sävlund ett skriftligt uppsägningsbesked. Den arbetsfria uppsägningstiden började löpa från den 9 juli 2010, dvs. samma dag som överenskommelsen träffades. Protokollet från förhandlingen skrevs av Bernt Hult och mejlades till Peo Dungal vid elvatiden på förmiddagen den 9 juli 2010. Strax före kl. 13.00 samma dag vidarebefordrades protokollet från Peo Dungal till Kai Johansen. Alla parter var angelägna om att saken skulle få sitt slut och protokollet skulle därför skickas till Bernt Hults hemadress, eftersom han skulle inleda sin semester. Kai Johansen skrev ut protokollet, skrev under det och postade det samma dag. Det har inte kommit något brev i retur. Eftersom Kai Johansen hade utfört det som låg honom utgick han från att anställningen hade avslutats i enlighet med vad som angavs i protokollet. Bolagets uppfattning är alltså att den muntliga överenskommelsen var bindande direkt i och med att den träffades. Dessutom har Kai Johansen därefter även uppfyllt det formella kravet på underskrift.

Kontoret i Kumla skulle som anförts avvecklas och Kai Johansen tömde lokalen den 2 augusti 2010. Därefter drabbades han av den hjärtattack som omtalats ovan. Han var sjuk i stort sett hela augusti 2010. Det var anledningen till att de sista åtagandena i överenskommelsen inte infriades. Det bestrids inte att Marinette Sävlund mejlade frågor till honom som inte besvarades. Anledningen till detta var alltså att han var sjuk. Att Marinette Sävlund var inne på kontoret i Kumla under augusti innebar inte att Kai Johansen trodde att överenskommelsen inte längre gällde mellan parterna. Det var först när bolaget fick kravbrevet från Unionen som Kai Johansen insåg att Marinette Sävlund hade uppfattningen att någon bindande överenskommelse mellan henne och bolaget inte kommit till stånd.

Sammanfattning av grunderna för bestridandet

Marinette Sävlund har grovt åsidosatt sina åligganden mot bolaget. Avskedandet har därmed varit lagligen grundat. Det har i vart fall förelegat saklig grund för uppsägning av personliga skäl. Även om avskedandet inte bedöms vara giltigt får anställningen anses ha upphört den 9 november 2010 i enlighet med den överenskommelse som träffades den 9 juli 2010. Marinette Sävlund är i sådant fall berättigad till 45 390 kr i lön för perioden 23 september 2010 till den 9 november 2010. Om avskedandet inte anses giltigt, och domstolen kommer fram till att någon bindande överenskommelse om att anställningen ska upphöra inte har träffats, har anställningen upphört efter sex månaders uppsägningstid, eller den 9 januari 2011. Det var nämligen vid förhandlingen den 9 juli 2010 ostridigt mellan parterna att det förelåg arbetsbrist och med iakttagande av sex månaders uppsägningstid skulle anställningen således ha upphört den 9 januari 2011. Om domstolen skulle anse att Marinette Sävlund, på annan grund än enligt överenskommelsen den 9 juli 2010, i och för sig är berättigad till ersättning efter den 22 september 2010 är bolaget ändå inte skyldigt att betala någon lön. Marinette Sävlund kan nämligen inte anses ha stått till bolagets förfogande eftersom hon inte hade accepterat en omplacering till någon av de orter där bolaget bedriver verksamhet. I vart fall är Marinette Sävlund inte berättigad till lön under den tid då hon varit föräldraledig och inte stått till bolagets förfogande.

Domskäl

Twisten

Marinette Sävlund avskedades från sin anställning hos bolaget den 22 september 2010. Twisten gäller om bolaget hade laga grund för avskedandet eller om det i vart fall förelåg saklig grund för en uppsägning av personliga skäl. Vidare är tvistigt om anställningen ändå skulle ha upphört, fast vid någon senare tidpunkt, på grund av en påstådd överenskommelse mellan bolaget, Unionen och Marinette Sävlund eller i alla händelser till följd av arbetsbrist hos bolaget.

Utredningen

Målet har avgjorts efter huvudförhandling. På Unionens begäran har hållits förhör under sanningsförsäkran med Marinette Sävlund samt vittnesförhör med bolagets tidigare ägare Börje Magnusson och ombudsmannen hos Unionen Bernt Hult. På bolagets begäran har hållits förhör under sanningsförsäkran med Kai Johansen samt vittnesförhör med advokaten Peo Dungal, Tommy Auerbeckholen, VD i FH Verktyg, och Vegard Bye Moe, förman för sliperiverksamheten i FH Verktyg. Bolaget har även åberopat viss skriftlig bevisning.

Allmänt om bakgrunden till tvisten

Marinette Sävlund har arbetat i bolaget och dess föregångare sedan den 4 maj 1998. Bolaget, som köpte och sålde skärande och skärpande verktyg till träindustrin, ägdes tidigare av Börje Magnusson. Denne är gift med Marinette Sävlunds mamma. Bolaget förvärvades i november 2008 av Kai Johansen och är numera ett dotterbolag till dennes norska bolag FH Verktyg. I samband med förvärvet flyttades bolagets kontor från Hallsberg till Kumla. Marinette Sävlund var då den enda anställda. Hon hade hand om bl.a. administrationen och viss försäljning. Hon var tidigare också VD men avträdde från den posten något år efter Kai Johansens förvärv av bolaget. Under slutet av år 2009 inköptes en fastighet i Osebol i Värmland där bolaget under våren 2010 startade en sliperiverksamhet. Under sommaren 2010 förvärvades Värmlands sliperi i Karlstad som också numera är ett dotterbolag till FH Verktyg.

I slutet av maj 2010 beslöt bolaget att säga upp kontorslokalerna i Kumla och flytta verksamheten där till Osebol. Med anledning av denna förändring hölls förhandlingar mellan bolaget och Unionen den 9 juni, den 7 juli och den 9 juli 2010. Förhandlingen den 9 juli 2010 hölls per telefon mellan Peo Dungal som förhandlare för bolaget och Bernt Hult som företrädare för Unionen. De två förhandlade fram villkor till en uppgörelse som innebar bl.a. att Marinette Sävlunds anställning skulle upphöra den 9 november 2010. Villkoren nedtecknades av Bernt Hult i ett protokoll som skulle skrivas under av Bernt Hult som protokollförare samt justeras av Kai Johansen och Marinette Sävlund. Protokollet har inte presenterats i undertecknat skick. Parterna är oense om någon bindande överenskommelse enligt protokollet har kommit till stånd.

Bolaget har regelmässigt deltagit i branschmässor i Augsburg i Tyskland och i Göteborg. År 2010 ägde mässan i Tyskland rum i mars och Göteborgsmässan i augusti. Såväl Kai Johansen som Marinette Sävlund bevistade båda mässorna.

Den 31 augusti 2010 varslades Marinette Sävlund om avskedande. Hon avskedades sedan i anslutning till den varselöverläggning som bolaget och Unionen höll den 22 september 2010. Enligt bolaget har Marinette Sävlund grovt åsidosatt sina åligganden mot bolaget genom att missköta sitt arbete, inte kunna samarbeta och genom att uppträda illojalt. Detta har bestritts av Unionen.

Har Marinette Sävlund misskött sitt arbete och varit svår att samarbeta med?

Bolaget har gjort gällande att Marinette Sävlund varit svår att samarbeta med samt att hon inte skött sitt arbete och i den delen anfört sammanfattningsvis följande. Marinette Sävlund har skött privata ärenden på arbetstid och det har varit svårt att komma i kontakt med henne per telefon. Hon har inte följt Kai Johansens instruktioner. Hon vägrade t.ex. att göra kundbesök trots att hon erbjöds hyrbil och hon kontaktade inte kunder som hade slutat att handla av bolaget trots att Kai Johansen uppmanade henne till det. Förbundet har bestritt att det förekommit några samarbetsproblem eller att Marinette Sävlund inte skött sitt arbete.

Av vad både Marinette Sävlund och Kai Johansen berättat framgår att det förekom meningsskiljaktigheter dem emellan om och i vilken omfattning som Marinette Sävlund skulle arbeta som utesäljare. Marinette Sävlund har uppgett att Kai Johansen redan när han köpte bolaget var medveten om att hon inte hade möjlighet att arbeta som utesäljare samt att han därför meddelade att han tänkte anställa en säljare i bolaget, vilket dock inte gjordes. Uppgifterna vinner stöd av vad Börje Magnusson berättat. Arbetsdomstolen finner dock att hans uppgifter får beaktas med viss försiktighet mot bakgrund av den vänskaps- och familjere-lation som han hade och alltså har i förhållande till Marinette Sävlund. Kai Johansen har uppgett att det, efter att bolagets omsättning sjunkit, var nödvändigt att Marinette Sävlund började arbeta som utesäljare minst fyra dagar per månad och att hon i samband härmed erbjöds hyrbil men att hon inte gick med på detta. Såväl Marinette Sävlund som Kai Johansen har berättat att hon erbjöd sig att arbeta som utesäljare två dagar i månaden, men att Kai Johansen tyckte att det var för lite och att diskussionerna utmynnade i att hon inte kom att arbeta som utesäljare alls. Kai Johansen har tillagt att det, när det hade uppstått diskussioner mellan honom och Marinette Sävlund i olika frågor, ofta slutade med att Marinette Sävlund fick sin vilja igenom. Den sålunda förebringade utredningen ger enligt Arbetsdomstolens mening närmast det intrycket att Kai Johansen efter att diskussioner förts, kommit att acceptera Marinette Säv- lunds uppfattning att hon inte kunde arbeta som utesäljare i den utsträckning som han ansåg att hon borde. Det har inte framkommit att Kai Johansen framhär- dade i sin begäran att Marinette Sävlund skulle arbeta som utesäljare. Mot denna bakgrund kan, enligt Arbetsdomstolens mening, Marinette Säv- lunds agerande inte anses utgöra en vägran att följa Kai Johansens order.

Kai Johansen har även uppgett att det var svårt att komma i kontakt med Marinette Sävlund under arbetstid. Enligt vad han berättat medförde detta att

bolaget inte kunde fungera som den "inköpscentral" för FH Verktyg som Kai Johansen hade sett framför sig när bolaget förvärvades. Vegard Bye Moe, som var förman hos FH Verktyg, har i sitt förhör uttryckt att samarbetet med Marinette Sävlund inte fungerade. Han har berättat att anledningen till att bolaget inte fungerade som inköpscentral var att Marinette Sävlund tog alltför lång tid på sig att svara på de frågor som han ställde per e-post och telefon samt att det var svårt att komma i kontakt med henne. Marinette Sävlund har å sin sida uppgett att hon svarade på Vegard Bye Moes frågor så fort hon i sin tur hade fått svar på de ställda frågorna från återförsäljaren Comet och har framhållit att svaren därifrån ibland kunde dröja ett tag. Hon har vidare uppgett att hon alltid ringde tillbaka om hon missade ett samtal, men att de samtal som kopplades om från den fasta telefonen till hennes mobiltelefon visades som skyddade nummer, vilket innebar att hon i de fallen inte visste vem det var som hade ringt om dessa inte lämnat meddelande på telefonsvararen.

Utredningen får anses ge stöd för att bolaget inte kom att bli den inköpscentral för FH Verktyg som det var tänkt och att FH Verktyg därför återgick till att köpa in slipverktyg utan bolaget som mellanhand. Det kan dock enligt Arbetsdomstolens mening inte genom den förebringade utredningen anses klarlagt att Marinette Sävlund kunnat lastas för detta.

När det gäller påståendena om att Marinette Sävlund var svår att få tag i, att hon skötte privata ärenden på arbetstid och att hon vägrade att ta kontakt med kunder som slutat handla av bolaget består den utredning som har presenterats i målet uteslutande av Kai Johansens och Marinette Sävlands uppgifter. Påståendena i denna del har varit allmänt hållna och det saknas enligt Arbetsdomstolens mening skäl att sätta Kai Johansens uppgifter framför Marinette Sävlands. Det kan således mot Unionens bestridande inte anses visat att Marinette Sävlund har handlat i enlighet med bolagets påståenden i denna del.

Har Marinette Sävlund varit illojal?

Bolaget har gjort gällande att Marinette Sävlund agerat illojalt genom sitt uppträdande i samband med mässorna i Augsburg och Göteborg samt genom att hon lämnat slipuppdrag som kunde ha utförts i den egna koncernen till en konkurrent. Unionen har bestritt att Marinette Sävlund agerat illojalt.

Kai Johansen har avseende mässan i Augsburg berättat i huvudsak följande. Det var väldigt viktigt för honom att bolagets representanter åkte till mässan med den bussresa som Sveriges slipförening arrangerade eftersom det skulle innebära att de fick mycket tid att umgås med kunder till bolaget. Detta visste Marinette Sävlund mycket väl om och han blev därför mycket upprörd när han fick veta att hon, i stället för att åka buss tillsammans med bolagets kunder, skulle flyga tillsammans med företrädare för Hallsbergs slipservice. Under mässan såg han knappt till Marinette Sävlund och det var mycket spännt dem emellan. Eftersom Marinette Sävlund varken var med på bussresan eller umgicks med bolagets kunder under mässan så var hennes resa, för bolagets del, helt bortkastad. Efter mässan upphörde Hallsbergs slipservice helt att vara kund till bolaget och köper numera sin sliputrustning direkt från Comet.

Marinette Sävlund har uppgett följande. Hon frågade tidigt Kai Johansen om han skulle delta vid mässan men fick inte något besked från honom. Hon blev sedermera kontaktad av företrädare för Hallsbergs slipservice som uppgav att de hade hittat flygbiljetter för endast 1 000 kr. Hon bestämde sig då för att boka en flygbiljett tillsammans med dem. Hon meddelade Kai Johansen att hon hade bokat en flygbiljett till mässan och fick till svar att bolaget inte skulle delta vid mässan om inte den av Sverige slipförening arrangerade bussresan skulle bli av. När hon senare fick besked att bussresan skulle genomföras bokade hon en biljett till Kai Johansen i enlighet med hans instruktioner.

Av Kai Johansens lämnade uppgifter framgår att han fäste avgörande vikt vid att bolagets representanter åkte till mässan med den resa som Sveriges slipförening arrangerade. Det kan dock inte anses visat att denna inställning hade klargjorts för Marinette Sävlund innan hon bokade flygbiljetten. Den mejlväxling som åberopats i den här delen får vidare anses stödja Marinette Sävlands uppgifter att hon under en tid hade försökt få klarhet i Kai Johansens inställning till bolagets deltagande i mässan. Enbart det förhållandet att Marinette Sävlund flög till mässan tillsammans med representanter för Hallsbergs slipservice, som bolaget ostridigt hade haft ett långvarigt samarbete med och som dessutom var kund till bolaget, innebär inte att Marinette Sävlund kan anses ha agerat illojalt mot bolaget. Någon utredning till stöd för att det kan läggas Marinette Sävlund till last att Hallsbergs slipservice efter mässan upphörde som kund hos bolaget har inte presenterats. Inte heller har det framkommit att Marinette Sävlund i något annat hänseende agerat illojalt mot bolaget i samband med mässan i Augsburg.

När det gäller mässan i Göteborg har inledningsvis följande framkommit av utredningen. Inför mässan hade Marinette Sävlund bokat tre hotellrum för bolagets räkning. Ett av dem utnyttjades inte men bolaget fick ändå stå för kostnaden eftersom rummet inte hade avbokats i tid. Marinette Sävlund hade begärt ledigt för att bevista mässan i sällskap med bl.a. sin sambo. Hon var alltså inte där som representant för bolaget. Under mässan pratade hon dock med flera av bolagets leverantörer och kunder. Vid något tillfälle tog hon fram drycker till besökare som befann sig i den monter som företaget Swedex hade tillsammans med Hallsbergs slipservice. Kai Johansen och Marinette Sävlund pratade i stort sett inte med varandra under mässan. Bolaget hade en monter på mässan som Kai Johansen och Tommy Auerbeckholen förestod.

Marinette Sävlund har vidare uppgett följande. Hon var i sina kontakter på mässan tydlig med att hon var där som privatperson. Vissa av de kunder hon pratade med ville göra beställningar av henne men hon hänvisade dem då till bolagets monter. Hon berättade för de leverantörer och kunder som hon träffade att hon med anledning av bolagets flytt från Kumla antagligen inte skulle komma att arbeta kvar hos bolaget. En avsikt med besöket på mässan var att få tillfälle att prata med bolagets kunder och leverantörer och tacka för den tid som hade varit. Hon hade ingen anledning att avboka något hotellrum för bolagets räkning eftersom hon inte hade fått besked om vem eller vilka som skulle delta för bolaget. Kai Johansen hade också själv kunnat avboka det hotellrum som inte behövdes eftersom hon hade skickat bokningsbekräftelsen till honom.

Kai Johansen har uppgett följande. Han blev mycket upprörd då han såg att Marinette Sävlund serverade drycker i den monter som Swedex hade tillsammans med Hallsbergs slipservice. Även flertalet av bolagets kunder reagerade på Marinette Sävlands uppträdande under mässan. Efter mässan i Göteborg tappade bolaget ett flertal viktiga kunder. Det måste ha berott på att Marinette Sävlund talade illa om bolaget under mässan.

Vad som sålunda framkommit ger visserligen en bild av att Marinette Sävlund under Göteborgsmässan har uppträtt väl förtroligt tillsammans med andra företags representanter på ett sätt som för bolaget naturligt nog framstått som märkligt. Utredningen ger dock enligt Arbetsdomstolens mening inte något belägg för att Marinette Sävlund har talat illa om bolaget under mässan eller i övrigt uppträtt illojalt. Det finns alltså inte heller stöd för att finna att hon, som bolaget hävdar, genom sitt agerande föranlett att kunder lämnat bolaget. Av utredningen har framkommit att kommunikationen mellan Marinette Sävlund och Kai Johansen vid den här tiden var ansträngd och det kan enligt Arbetsdomstolens mening inte anses visat att Marinette Sävlund varit införstådd med att hon hade ansvaret för att avboka eventuellt obehövliga hotellrum i Göteborg. Hon kan därför inte lastas för den onödiga kostnad som den försummade avbokningen orsakat.

När det gäller påståendet att Marinette Sävlund har skickat slipuppdrag till Hallsbergs slipservice trots att bolagets egna sliperier hade kunnat utföra uppdragen framgår av de åberopade fakturorna att det rör sig om elva uppdrag som Hallsbergs slipservice utfört åt bolaget under perioden den 2 mars 2009 till den 7 juni 2010. Unionen har anfört att det fanns en överenskommelse att slipuppdrag som kom från företaget Edanesåg alltså skulle gå till Hallsbergs slipservice, att flertalet uppdrag härrörde från tiden innan bolagets sliperi hade startats, att vissa av uppdragen avsett specialslipningar som inte kunde utföras av bolagets sliperi samt att vissa fakturor avsåg uppdrag till så ringa kostnader att det inte hade varit lönsamt att skicka iväg dem till bolagets sliperier. Arbetsdomstolen finner inte att bolaget genom den utredning som presenterats i målet har vederlagt dessa påståenden. Det har av utredningen inte heller framkommit att det från bolagets sida, under den tidsperiod på ett och ett halvt år som fakturorna avser, påtalat för Marinette Sävlund att hon agerat felaktigt genom att ge uppdragen till Hallsbergs slipservice. Arbetsdomstolen finner det alltså inte heller i detta avseende visat att Marinette Sävlund varit illojal mot bolaget.

Har det förelegat laga grund för att skilja Marinette Sävlund från anställningen av personliga skäl?

Av vad som redovisats ovan kan den slutsatsen dras att det har förekommit meningsskiljaktigheter mellan Kai Johansen och Marinette Sävlund kring hennes arbetsuppgifter och att de inte synes ha kunnat kommunicera med varandra på ett fungerande sätt. Vidare torde viss anmärkning kunna riktas mot hennes agerande under mässan i Göteborg. I övrigt har bolaget inte kunnat belägga sina påståenden. Det som har framkommit är inte av det slaget att det berättigar till ett avskedande. Arbetsdomstolen finner inte heller att omständigheterna varit sådana att det skulle ha förelegat saklig grund för en uppsägning av personliga skäl. Vid den bedömningen har beaktats att bolaget, såvitt framkommit, först

under sommaren 2010, i samband med förhandlingarna mellan bolaget och Unionen om den tilltänkta flytten från Kumla, påtalade att det fanns ett missnöje med Marinette Sävlunds arbetsinsats och förmåga att samarbeta.

Har parterna träffat en giltig överenskommelse om att avsluta Marinette Sävlunds anställning?

Arbetsdomstolens ställningstagande att bolaget inte haft rätt att skilja Marinette Sävlund från anställningen av personliga skäl innebär att domstolen har att pröva frågan om det finns en giltig överenskommelse mellan bolaget, Unionen och Marinette Sävlund om att hennes anställning ändå skulle ha upphört den 9 november 2010. Bolaget har gjort gällande att det vid en telefonförhandling den 9 juli 2010 mellan Peo Dungal som företrädare för bolaget och Bernt Hult som företrädare för Unionen träffades en muntlig överenskommelse som innebar bl.a. att Marinette Sävlunds anställning hos bolaget skulle upphöra fyra månader senare, eller den 9 november 2010. Unionen har invänt att någon giltig överenskommelse aldrig kom till stånd eftersom protokollet från förhandlingen inte undertecknades av bolagets ställföreträdare Kai Johansen. Bolaget har gentemot Unionen i sin tur invänt att Kai Johansen faktiskt undertecknade protokollet med överenskommelsen men har också framhållit att undertecknandet inte var en förutsättning för att överenskommelsen skulle vara giltig.

Av utredningen i den här delen har framkommit följande.

Bolaget sade i slutet av maj 2010 upp hyreskontraktet för lokalen i Kumla. Avsikten var att verksamheten skulle flytta till Osebol. Med anledning av denna förändring hölls ett antal förhandlingar mellan bolaget och Unionen. Det stod klart vid förhandlingstillfället den 7 juli 2010 att Marinette Sävlund på grund av familjeskäl tackade nej till att fortsätta arbeta hos bolaget i Osebol och även avböjde att arbeta i Karlstad. Den 9 juli 2010 förhandlade Peo Dungal och Bernt Hult vidare i frågan via ett antal telefonsamtal. De förhandlade fram villkoren för en uppgörelse avseende avslutandet av Marinette Sävlunds anställning. Bernt Hult upprättade ett protokoll över förhandlingen som bl.a. innehöll de framförhandlade villkoren. Dessa innebar enligt protokollet bl.a. att bolaget valde att säga upp Marinette Sävlund på grund av arbetsbrist, att hennes uppsägningstid var fyra månader, att uppsägningstiden var arbetsbefriad och avräkningsfri, att semester inte skulle läggas ut under den tiden, att bolaget skulle utfärda betyg samt att Marinette Sävlund avsade sig företrädesrätten till återanställning. I protokollet angavs också att förhandlingen förklarades avslutad när protokollet var justerat. Protokollet översändes per mejl till Peo Dungal för att vidarebefordras till Kai Johansen för underskrift. Det skulle även skrivas under av Bernt Hult och Marinette Sävlund. Ingendera parten har presenterat något underskrivet protokoll. Det har inte ifrågasatts från någondera parten att protokollet skulle rätt återspegla de villkor som förhandlades fram.

När det gäller frågan om Kai Johansen har undertecknat protokollet har Peo Dungal uppgett att han vidarebefordrade protokollet till Kai Johansen med instruktionen att det skulle skrivas under och skickas till Bernt Hults hemadress eftersom denne skulle påbörja sin semester. Kai Johansen har uppgett att han skrev under protokollet när han fick det och att hans fru ombesörjde att det

samma dag postades till Bernt Hult på den uppgivna adressen. Han har tillagt att brevet inte kommit i retur. Bernt Hult har uppgett att han var hemma de första två veckorna av semestern, att han då inte fick något underskrivet protokoll från Kai Johansen, att han när hela semestern hade gått till ända ännu inte hade fått protokollet, att han därför kontaktade Peo Dungal som skulle påminna Kai Johansen samt att han inte heller därefter fått något underskrivet protokoll.

Inledningsvis kan konstateras att det är bolaget som ska styrka sitt påstående att Kai Johansen har skrivit under och skickat protokollet eftersom brev enligt allmänna vedertagna rättsprinciper skickas på avsändarens risk. Arbetsdomstolen finner att bolaget, mot Unionens bestridande, inte förmått styrka att något underskrivet protokoll kommit Bernt Hult till handa.

Frågan är då om det redan i och med telefonförhandlingen förelåg en bindande överenskommelse mellan parterna. Bernt Hult har uppgett att han uppfattade det som att Peo Dungal inte hade mandat att träffa en överenskommelse för bolagets räkning eftersom han var tvungen att kontrollera varje justering med Kai Johansen. Bernt Hult har vidare uppgett att han därför var angelägen om att överenskommelsen skulle vara undertecknad innan den ansågs bindande. Till den inställningen bidrog också, enligt vad Bernt Hult vidare har berättat, att Kai Johansen inte hade undertecknat något av de protokoll som skrivits vid de föregående förhandlingstillfällena den 9 juni och 7 juli 2010. Bernt Hult har också framhållit att han såg det som angeläget att en överenskommelse skulle vara underskriven eftersom den skulle komma att innebära att det gjordes avsteg från Marinette Sävlunds rättigheter enligt lag och avtal. Peo Dungal har uppgett att han uppfattade det som att parterna under telefonförhandlingen ingick ett avtal, som sedan enbart skulle kodifieras.

Den som påstår att ett avtal har träffats har att styrka detta. Av vad Peo Dungal uppgett framgår visserligen att han uppfattade det som att parterna hade nått fram till ett avtal vid telefonförhandlingen. Han har emellertid inte ens påstått att han då faktiskt också hade mandat att träffa en för bolaget bindande överenskommelse. Det tyder på att också han var inställd på att det krävdes en bekräftelse i form av en underskrift av Kai Johansen för att en för bolaget bindande överenskommelse skulle anses föreligga. I den riktningen talar också att det utskrivna protokollet inte upptar Peo Dungels namn bland dem som skulle skriva under protokollet. Bernt Hults uppgift att en bindande överenskommelse förutsatte de berördas underskrifter stöds i viss mån även av texten i protokollet, som alltså inte ifrågasatts i sig, och som anger att förhandlingen förklaras avslutad när protokollet är justerat samt upptar Kai Johansen och Marinette Sävlund som justerare. Av utredningen framkommer vidare att bolaget inte infriat villkoren som framgår av förhandlingsprotokollet. Bolaget har exempelvis lagt ut Marinette Sävlunds semester under den tid som skulle vara arbetsfri uppsägningstid och inte utfärdat något betyg. Det ter sig också märkligt att Kai Johansen, om han ansett att bolaget ändå var bundet av överenskommelsen, inte skrev under ett protokollsexemplar när Bernt Hult påtalade att något undertecknat protokoll inte hade kommit honom till handa. Vid en sammantagen bedömning av den utredning som presenterats anser Arbetsdomstolen att det inte kan anses visat att parterna ingick ett bindande avtal redan vid telefonförhandlingen den 9 juli 2010. Som anförts ovan är det inte heller visat att bolagets ställföreträdare har undertecknat protokollet från förhand-

lingen. Det är alltså inte visat att parterna träffat någon överenskommelse som innebär att Marinette Sävlunds anställning oberoende av avskedandet skulle ha upphört den 9 november 2010.

Hade bolaget saklig grund i form av arbetsbrist för att skilja Marinette Sävlund från hennes anställning?

Arbetsdomstolen har i det föregående kommit fram till att bolaget saknat laga grund för att den 22 september 2010 avskeda Marinette Sävlund eller då säga upp henne av personliga skäl. Vidare har domstolen funnit att det inte förelegat någon bindande överenskommelse med den innebörden att hennes anställning skulle upphöra den 9 november 2010. Vid dessa ställningstaganden har bolaget, med hänvisning till att det ostridigt förelåg en arbetsbristsituation, gjort gällande att bolaget i alla händelser haft grund för att skilja Marinette Sävlund från hennes anställning med iakttagande av sex månaders uppsägningstid. Enligt bolaget borde den tiden räknas från förhandlingen den 9 juli 2010 och anställningen därmed anses ha upphört den 9 januari 2011. Unionen har invänt att Marinette Sävlund aldrig blivit uppsagd på grund av arbetsbrist.

Av utredningen framgår att Unionen liksom Marinette Sävlund var införstådd med att bolagets verksamhet i Kumla skulle upphöra. Det är också klarlagt att Marinette Sävlund inte ville arbeta i bolagets verksamhet i Osebol eller hos systerbolaget i Karlstad. Det är vidare ostridigt att Marinette Sävlund hade rätt till sex månaders uppsägningstid. Av såväl Kai Johansens som Marinette Sävlunds uppgifter framgår att lokalerna i Kumla tömdes i augusti 2010 och att verksamheten då flyttades till Osebol.

I det föregående har konstaterats att förhandlingen den 9 juli 2010 ägde rum mot bakgrund av den förestående verksamhetsförändringen. Som framgått ovan är det inte visat att parterna då träffade någon bindande överenskommelse om att Marinette Sävlunds anställning skulle upphöra. Det har inte heller framkommit att bolaget vidtagit någon annan åtgärd för att skilja Marinette Sävlund från anställningen förrän genom avskedandet den 22 september 2010. Enligt Arbetsdomstolens mening finns det mot den bakgrunden inte något skäl att utgå från att hennes anställning skulle ha upphört den 9 januari 2010, dvs. sex månader efter förhandlingen. Av de tidigare nämnda omständigheterna får det emellertid anses klarlagt att bolaget vid tidpunkten för avskedandet inte hade arbete för Marinette Sävlund och att bolaget då i vart fall hade saklig grund i form av arbetsbrist för sin åtgärd att skilja henne från anställningen.

Sammanfattande bedömning av Unionens talan

Arbetsdomstolen har funnit att det inte förelegat grund för att avskeda Marinette Sävlund. Bolaget ska därför åläggas att betala ett allmänt skadestånd till Marinette Sävlund för den kränkning som det obefogade avskedandet inneburit. Arbetsdomstolen bestämmer detta till 125 000 kr.

Arbetsdomstolen har visserligen kommit fram till att de omständigheter som bolaget åberopat till stöd för avskedandet och som hänfört sig till Marinette Sävlund personligen inte heller utgjort saklig grund för en uppsägning.

Emellertid har domstolen godtagit att det vid tidpunkten för avskedandet förelegat saklig grund för en uppsägning av henne till följd av arbetsbrist. Bolagets avskedande av Marinette Sävlund ska därför inte förklaras ogiltigt (jfr AD 1985 nr 40, 1996 nr 7 och 1999 nr 21).

Som angetts ovan är det ostridigt att Marinette Sävlund hade rätt till sex månaders uppsägningstid. Den ekonomiska skada som hon åsamkats till följd av avskedandet får därför anses motsvara mistad lön under sex månader. Bolaget har dock bestritt att Marinette Sävlund är berättigad till någon lön efter avskedandet och åberopat att hon inte stått till förfogande för arbete. Marinette Sävlund har avskedats och alltså omedelbart skiljts från sin anställning hos bolaget. Vad bolaget anfört om att hon inte stått till bolagets förfogande för arbete på de orter där bolaget fortsatt bedriver verksamhet medför därför inte att hon inte skulle ha rätt till ersättning. Marinette Sävlund har enligt egen uppgift varit anmäld till Arbetsförmedlingen och stått till arbetsmarknadens förfogande. Hon har därmed gjort vad hon kunnat för att begränsa sin skada. Marinette Sävlund är således berättigad till ersättning för mistad lön under sex månader. Det yrkade månadsbeloppet är inte tvistigt.

Yrkandet om föräldralön belöper sig på tiden efter den 23 mars 2011, dvs. från en tidpunkt som infaller efter en beräknad uppsägningstid om sex månader från avskedandet. Med den bedömning om rätten till ersättning för mistad lön som Arbetsdomstolen har gjort ska alltså yrkandet om föräldralön avslås.

Sammanfattning och rättegångskostnader

Det anförda innebär att Unionens yrkande om ogiltigförklaring av avskedandet ska avslås men att bolaget ska betala 125 000 kr i allmänt skadestånd till Marinette Sävlund för den kränkning som det obefogade avskedandet medfört. Vidare innebär Arbetsdomstolens ställningstaganden att bolaget ska förpliktas att betala mistad lön till Marinette Sävlund för sex månaders uppsägningstid medan yrkandet om föräldralön ska avslås.

Unionen har alltså inte vunnit fullt bifall till sin talan. För frågan om ersättnings-skyldigheten för rättegångskostnaderna får emellertid vad Unionen förlorat anses vara av sådan mindre betydelse att bolaget ska förpliktas att fullt ut ersätta Unionen för dess kostnader. Om beloppet råder inte tvist.

Domslut

1. Arbetsdomstolen förpliktar Toolmarket i Sverige AB att till Marinette Sävlund betala mistad lön med 30 840 kr per månad från och med den 23 september 2010 till och med den 23 mars 2011 jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 25 i respektive månad, med början den 25 september 2010, till dess betalning sker.
2. Arbetsdomstolen förpliktar Toolmarket i Sverige AB att till Marinette Sävlund betala allmänt skadestånd med 125 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 4 januari 2011 till dess betalning sker.
3. Unionens talan i övrigt avslås.

4. Toolmarket i Sverige AB ska ersätta Unionen för rättegångskostnader med 87 908 kr, varav 85 000 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen på det förstnämnda beloppet från dagen för denna dom till dess betalning sker.

Ledamöter: Carina Gunnarsson, Marianne Lishajko, Christer Måhl, Kerstin Brodowsky, Anders Hagman, Lasse Thörn och Bengt G. Nilsson. Enhälligt.

Sekreterare: Sofia Andersson